

Raportointia ja ajatuksia; FR.O.M koulutusviikon anti

Koulutusviikon tavoitteena oli saada tietoisuutta rasismista ja oppia rasismien vastaisista työtavoista ja liikkumisvapaudesta nuorisotyön kentällä käytettäväksi. Vaikka viikon ja aktiviteettien pääteemana olikin rasismi, niin opin mielestäni paljon, ellen jopa enemmän useista muista tärkeistä asioista, joita tarvitsen tulevaisuudessa humanistisella alalla työskennellessäni.

Italiassa opittua:

Koko koulutusviikon suurin etu on todennäköisesti se, että viikon aikana tulin paljon itsevarmemmaksi itseni ilmaisemisen ja esillä olemisen suhteen. Koen, että käytettyäni koko viikon intensiivisesti vierasta kieltä aamusta iltaan, voin varmasti tulevaisuudessa rennommin esiintyä, puhua, ”johtaa” tai luennoida erilaisten yhteisöjen edessä ja työskennellä heidän kanssa, koska tiedän, että olen onnistunut siinä myös hyvin vieraalla kielellä. Toki myös kielitaitoni kohentui, vaikka uskon englannin kielen käytön olleen omalta osaltani jo ennestäänkin sujuvaa ja ymmärrettävää. Parasta harjoitusta on kuitenkin puhuminen autenttisissa tilanteissa. Englannin kielen käyttäminen oli minulle uutta ryhmän ohjaamista vaativissa tilanteissa ja siitä sain positiivisia ja onnistuneita kokemuksia viikon aikana jännityksestä huolimatta.

Kielitaitoon, itsevarmuuteen ja vuorovaikutukseen liittyen mainittakoon, että viikon aikana sain syvempää ymmärrystä erilaisten kulttuurien välisestä kohtaamisesta. Totesin, että vaikka käyttäisimme yhteistä kieltä, niin ymmärtäisimme viestin kukin kuitenkin eri tavalla riippuen kulttuuritaustoitamme. Oli tärkeää nähdä erilaisia tapoja käyttäytyä ja eteenkin tulla tietoisiksi siitä, että saman viestin voi välittää ja vastaanottaa eri tavoin. Tämä edesauttaa sosiaalista älykkyyttä ja helpottaa kommunikointia tulevaisuudessa eri kulttuuritaustoista tulevia ihmisiä kohdatessani.

Opin myös erilaisia tapoja oppia ja kommunikoida, koska viikon aikana muodostimme ryhmiä useilla eri keinoilla ja reflektoimme paljon tapahtunutta ja aktiviteettien aikana heränneitä ajatuksia. Reflektoinnin aikana jokainen oppi itsestään; omista tunteista, arvoista, käyttäytymisestä, motivaatiosta, sosiaalisista taidoistaan... loputon lista kaikkea,

jos vain antoi ajatusten ja tunteiden mennä ja tulla. Minä annoin tai ainakin yritin.

Keskustelimme ääneen ja oman pään sisällämme vahvuuksistamme ja siitä, että olemme jokainen vastuussa omasta oppimisestamme, riippuen asenteesta ja heittäytymisestä viikon aikana. Opittujen ja oivallettujen asioiden läpi käyminen ääneen osoittautui erityisen hyödylliseksi, mutta myös todella haastavaksi. En ollut osannut varautua siihen, että minussa

heräisi niin monia ajatuksia, ja tunteita ja viikko tuntui kaiken koetun jälkeen hyvin raskaalta. Miksi? Koska koulutuksen aikana huomasin niin konkreettisesti jäävänsä kiinni omista stereotyyppioistaan tai omien arvojen vastaisesta ajattelusta. Kaikki läjähti rytinällä eteen ja aktiviteetit tuntuivat välillä olevan kivuliaita iskuja vasten kasvoja. Ne vaativat paljon prosessointia ja siksi raportointi on myös vienyt aikaa.

Sosiaaliset taidot ja ymmärrys ympäröivästä maailmasta, sekä erilaisista yhteiskunnista kehittyivät viikon aikana eniten. Koulutusviikko itsessään opetti kulttuurien välisestä kohtaamisesta ja vuorovaikutuksesta eri taustoista tulevien osallistujien vuoksi, ja mukaan lähteminen oli mielestäni osoitus aktiivisesta kansalaisuudesta, sekä askel aktiivisen kansalaisuuden edistämiseksi. Ymmärsin, että osallistuminen itsessään oli opetus siitä, että olen rohkea. Ja että välitän itsestäni ja muista ihmisistä.

Käytetyt menetelmät ja aktiviteettien tarkoitus:

Mitä viikon aikana läpi käytyt aktiviteetit sitten konkreettisesti opettivat ja millaisia ne olivat? Opimme ainakin erilaisia keinoja selviytyä konfliktitilanteista, tapoja tulla toimeen erilaisten ihmisten kanssa, eli millaista on osallistua erilaisten yhteisöjen kanssa erilaisiin tilanteisiin, ryhmässä työskentelystä, ryhmän ohjaamisesta ja vastuullisuudesta, sekä ryhmädynamiikasta. Aktiviteetit toivat tietoisuutta erilaisista elinolosuhteista ja yhteiskunnan rakenteista ympäri Eurooppaa – tätä tietoisuutta voin hyödyntää jakamalla tietoa myös muille ja tekemällä suomalaiset tietoisiksi siitä, että täällä asiat ovat oikeasti paremmin moniin muihin paikkoihin verrattuna. Ja sitä pitää oppia arvostamaan.

Viikko opetti olemaan luova ja joustava. Ideoimme, mutta toteutimme myös ideat käytännössä tiukoilla aikatauluilla, joten oli pakko oppia improvisoimaan ja luottamaan

ryhmän yhteistyöhön ja hyvään lopputulokseen puutteellisesta suunnitelmasta huolimatta, koska loppuviikosta saimme tehtäväksi pitää pienissä ryhmissä suunnittelemamme ohjaustuokiot muille ryhmille. Täytyi siis sietää epävarmuutta ja antaa vaan mennä, joka minulle perfektionistina oli erittäin haastavaa, mutta loppujen lopuksi vapauttavaa. Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty, mutta aina kaiken ei tarvitse olla prikulleen valmista – opin siis ottamaan riskejä. Tulimme tietoisiksi humanistisesta työympäristöstä ja pienen paineen alla työskentelystä. Samalla piti pohtia eettisyyttä ja sitä, miten voimme toteuttaa ohjaustuokiot jokaisen huomioon ottaen ja ketään satuttamatta erilaisia kulttuurisia taustoja ajatellen.

Opin siis tiimityöskentelystä, muiden kuuntelemisesta, puhumisesta, ihmisten edessä olemisesta ja joustavuudesta. Suurin osa viikon aktiviteeteista perustui energisoiviin, ”kehollisiin”, jäätä murtaviin ja tutustuttaviin aktiviteetteihin ja draaman keinojen hyödyntämiseen, joka oli minulle täysin uutta. Meillä oli viikon aikana useita simulaatioita, joissa olimme

itse osana rakennettua tarinaa ja opimme toimimalla ja nähdessämme mitä ympärillä tapahtuu. Ohjaajat toimivat usein ”näyttelijöinä” erilaisissa rooleissa ja johdattelivat meitä toimimaan tai ajattelemaan asioita rasismien ja muuttoliikkeen teemoihin perustuen. Simulaatiot olivat erikoisia ja raskaita, koska välillä niiden aikana ei älynnyt ajatella mitään. Sitä vain ihmetteli, että mitä nyt tapahtuu. Tai sitten puolestaan tuntui niin pahalta, että halusi pois koko tilanteesta. Viimeistään reflektoinnin aikana ajatuksia vyöryi tulvana.

Välillä teimme simulaatioissa ryhmänä vallankumouksia ”ohjaajia vastaan” ja koitimme toimia yhteistyössä oivallettuamme, että silloin kaikilla on tarinan sisällä helpompaa. Välillä tosin saattoi olla

myös niin, että toimimme vain itsekäästi ja ikään kuin kilpailimme toisiamme vastaan oman hengen pelastamisen nimissä, josta toki lopuksi koimme huonoa omaa tuntoa. Vaikka tiesi olevansa simulaatiossa, ymmärsi myöhemmin, että brutaalisti esitetyt ja koetut tilanteet ovat joidenkin ihmisten elämässä arkea. Hyödynsimme viikon aikana myös erilaisia taiteen menetelmiä. Uudet näytelmälliset ja taiteen menetelmät tulevat varmasti ainakin sovellettuina käyttöön tulevaisuuden työssäni. Tutustumisessa ja ryhmäjoissa käytettyjä energisoivia pelejä aion käyttää ihan sellaisenaankin, koska ne todistetusti toimivat viikon aikana.

Viikon lopuksi saimme vielä toisiltamme palautetta ja omassani luki useamman kerran, että vaikutin ujolta, mutta puhuessani hyvin itsevarmalta. Jostain syystä takerruin miettimään asiaa paljonkin, koska en todellakaan koe olevani ujo. Syy miksi joissain tilanteissa mieluummin vaikenin kuin olin esillä, oli ehkä se, että suurin osa osallistujista vaikutti olevan sellaisia, jotka ottavat helposti johtajan roolin. Kuten minäkin – mutta tahdoin mieluummin antaa muille tilaa, koska he näyttivät sitä tarvitsevan. Joukossa oli useita suuria persoonia. Joten opin varmasti myös erilaisista rooleista ja ryhmädynamiikasta käytännössä, aktiviteettien ja opetustuokioiden rinnalla. Viikon aikana omaksi rooliksi muodostuikin kysymysten esittäminen ja ”ryhmän kasassa pitäminen”, koin organisoivani ja selkeyttäväni ryhmän toimintaa nostamalla esiin havaitsemiani ongelmakohtia.

Viikon aktiviteetit:

Perjantai 11.1.2019:

-Tullaan tutuiksi:

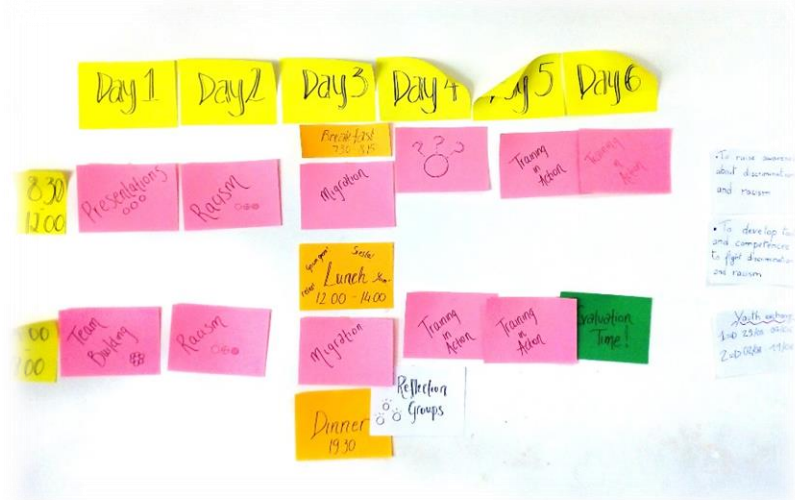

1.) Nimileikki. Jokainen kertoi nimensä ja teki valitsemansa liikkeen, muut toistivat nimen ja liikkeen perässä.

2.) Piirrä toinen katsomatta. Jokainen sai piirissä eteensä kynän ja paperin, johon käskettiin kirjoittaa oma nimi. Sitten paperit vaihdettiin vastapäätä istuvan kanssa ja annettiin ohjeeksi, että pian meillä on 45 sekuntia aikaa piirtää henkilö, jonka kanssa vaihdoin papereita, mutta niin, että emme saa katsoa paperiin, vaan katseen oli oltava koko ajan toisen henkilön kasvoissa. Lopuksi palautimme paperit oikeille omistajille ja nauroimme hassuille taideteoksille. Saimme kuulla, että käytämme näitä papereita vielä myöhemmin.

3.) Itsemme esittely käsi piirrosten avulla. Piirsimme paperille kätemme ja teimme käden avulla itselle ja muille selkeämmäksi miksi olemme osallistuneet koulutusviikolle. Jokaisen sormen kerrottiin merkitsevän eri asiaa, esimerkiksi mistä tykkäämme, mistä ärsyynymme, mihin haluamme mennä ja mitä arvostamme. Sormiin oli tarkoitus kirjoittaa vastaukset muutamalla sanalla. Kun kädet olivat valmiita, tulimme tutuiksi esittelemällä ne ääneen toisillemme.

4.) Talon säännöt selviksi ja viikon ohjelma tutuksi. Meille esiteltiin fläppitaululla talon pelisäännöt ja viikon rakenne hyvin vapaamuotoiseksi jätetyn lukujärjestyksen pohjalta, jonka kerrottiin elävän tarpeiden ja toiveidemme mukaan. Esillä oli ainoastaan päivien aloitus- ja ruokailuajat, sekä päiväkohtaiset teemat, joten jokainen yksittäinen aktiviteetti tuli meille yllätyksenä.

-Tullaan ryhmäksi:

Tehtiin jako kolmeen, elefantit, krokotiilit ja maaoravat. Alkulämmittelyksi leikimme leikin, jossa nämä eläimet ”sövät toinen toisiaan” hippa tyypisesti, jokainen käyttäytyi ja äänteli eläimelle ominaisella tavalla = turhat jännitykset viimeistään tässä vaiheessa pois. Sitten saimme eteemme varsinaisen tehtävän. Jokaisen eläintiimin oli valmistettava lyhyessä ajassa musiikkiesitys, joiden avulla kukin tiimi esiteltiin. Lisäksi oli piirrettävä kuva siitä missä tiimi asuu ja esiteltävä se musiikkiesityksen yhteydessä. Esityksien suunnittelun ja esittämisen jälkeen jatkettiin samoissa tiimeissä leikkimielisellä tietovisalla, jonka teemana oli liikkumisvapaus ja muuttoliike, jotta pääsimme ”pehmeästi” lähemmäksi viikon aihetta.

-Yhteistyötaidot koetukselle:

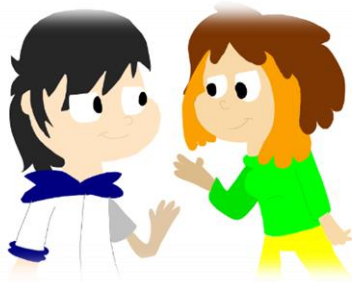
Tikkupeli. Kukin osallistuja istui piirissä kasvot toisistaan poispäin. Jokainen valikoi maan, jota tahtoi edustaa. Aluksi kerrottiin, että lattialle heitellään tikkuja kolmen pelikierroksen ajan ja että jos yksi maa saa vähintään kolme tikkuja se selviytyy hengissä ja pääsee mukaan seuraavalle kierrokselle. Istuimme siis määrätyn ajan silmät kiinni, jonka aikana tikkuja ripoteltiin lattialle. Ja kun käsiä läpsäytettiin, saimme avata silmät ja kerätä niin monta tikkuja kuin ehdimme, ennen kuin käsiä läpsäytettiin uudelleen ja oli aika palata takaisin omille paikoille. Sitten kerroimme vuorotellen, kuinka monta tikkuja kukin ”maa” oli saanut kerättyä, jotta saimme tietää, kuka selviytyisi seuraavalle kierrokselle. Mielenkiintoista oli se, että meitä ei oltu kielletty puhumasta tai katsomasta toisiamme kasvoihin, mutta kuvittelimme tilanteen olleen ”kilpailutilanne” ja näiden edellä mainittujen asioiden olleen kiellettyjä. Muutaman harjoituspuolun aikana useat maat kuolivat, kun taas

muutamilla mailla oli lähes kaikki tikut hallussaan ja he selviytyivät voittajina. Vähitellen aloimme ymmärtää, että jokaisen maan on mahdollisuus selviytyä hengissä ja pelin edetä viimeiselle kierrokselle saakka, jos tekisimme yhteistyötä. Kun pelin vetäjä poistui huoneesta hetkeksi, vasta tällöin uskalsimme puhua ja jakaa tekemämme havainnot yhteistyön tarpeellisuudesta. Päätimme naapurien kanssa, että otamme vain tarvitsemamme kolme tikkua, ja jos joku ei ollut ehtinyt niitä kerätä ja toisilla oli enemmän, niin jaoimme voimavaramme ennen kierrosta, jossa lausimme ääneen, kuinka monta tikkua kullakin maalla oli hallussaan. Lopulta lähes kaikki maat selviytyivät, mutta vielä lopuksikin piirissä oli henkilöitä, jotka eivät olleet ymmärtäneet yhteistyön merkitystä – osa tavoitteli edelleen voittoa ja piti mielessään vain oman selviytymisen.

Lauantai 12.1.2019:

-Rasismi aiheena tutuksi:

Jakautuminen pieniin ryhmiin kävelynopeuksia, tunnetiloja ja erilaisia tervehtimistöjä vaihdellen, niin että lopulta tunnetiloja aikamme vaihdettua muodostimme matkan jatkamisen sijasta tervehtiessämme parit. Kun parit tervehtivät toisiaan, niin muodostui

pienet ryhmät. Ensimmäinen tehtävä oli jakaa toisillemme henkilökohtaisia tai kuultuja tarinoita/kokemuksia rasismista. Toinen vaihe oli tehdä näistä kertomuksista pieni näytelmä ja esittää se muulle ryhmälle. Lopuksi näytelmien sisältö käytiin läpi yhdessä keskustellen.

-Opetus stereotyyppioista:

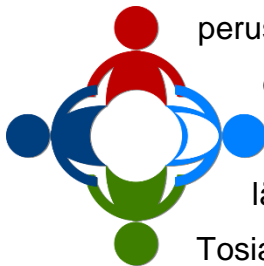
Albatrossi simulaatio. Aluksi meidän käskettiin alkaa listata mieleen tulevia stereotyyppioita. Vähitellen meitä alettiin listauksen lomassa yksitellen viedä pimeään saliin, jossa valonlähteenä oli ainoastaan kynttilöitä ja paikalla kaksi omituista valkokaapuista heppua, joista toinen oli nainen ja toinen mies. Mies istui huoneessa ”valtaistuimella”. Huoneessa oli oltava hiljaa. Pian älysimme, että naisilta oli käsketty ottaa saliin mentäessä kengät pois ja heidät oli asetettu lattialle istumaan. Miehillä oli annettu tuolit ja heillä sai olla kengät jaloissaan. Valkokaapuinen nainen ohjasi huoneeseen tulijat paikoilleen. Välillä hän ruokki miestä ja huoneeseen tulleita henkilöitä, tai kävi koskettelemassa naisten jalkoja sivellen niitä ylhäältä alas. Välillä valkokaapuinen mies painoi naisen päätä lattiaa vasten hyvin vastenmielinen ilme kasvoillaan ja omituisia ääniä päästellen.

Kaikki muodostivat päässään mielikuvan tilanteesta, jossa naisia alistettaisiin ja miehet olisivat kaikkivaltiaita ja heitä tulisi palvella. Todellisuudessa simulaation päätyttyä saimme kuulla, että kyse oli Albatrossi heimosta, jossa maa ja luonto olivat pyhiä. Naiset, jotka synnyttävät lapsia ovat lähempänä luontoa ja maata. Siksi vain naiset **saivat** riisua kenkäänsä, jotta heillä olisi läheisempi yhteys maahan. Ja nainen on heimossa asemaltaan ainut, joka saa koskettaa käsin ruokaan, koska ruoka tulee luonnosta ja on pyhä. Miehen oli maistettava ruokaa ennen naista, jotta naiset olisivat varmoja siitä, ettei ruoka ollut myrkyllistä, eli heille turvallista syötävää. Albatrossialaiset olivat kerrotun mukaan luonteeltaan kärsivällisiä, ystävällisiä ja ujoja. Vain seremonioissa he koskettivat vieraitaan. Nämä selitykset tuntuivat näkemämme jälkeen järkyttäviltä. Minä voim pahoin etenkin, kun naisen päätä painettiin lattiaan ja mies äänteli omituisesti, kuin nautintoa toimenpiteestä saaneena. Simulaation tarkoituksena oli saada osallistujat ymmärtämään, että samaa viestiä voi tulkita eri tavoin kulttuurisesta taustasta ja normeista riippuen. Albatrossialaisille kyseinen käytös oli naisia kunnioittavaa, kun taas heimon kulttuurista tietämättömien silmissä käytös näytti naisia halventavalta. Toimi!

-Yhdessä vai erikseen?

Tarrapeli. Meidän käskettiin laittaa silmät kiinni ja meille kerrottiin, että otsaamme liimataan laput. Tehtävänä oli löytää oma ryhmämme puhumatta, näiden otsiin liimattujen lappujen perusteella. Kun olisimme sitä mieltä, että olemme löytäneet ryhmämme, niin oli kädet nostettava ylös merkiksi siitä, että olemme valmiita. Kun kaikkien kädet olivat ylhäällä, niin peli päättyi. Näillä ohjeistuksilla lähdimme ohjailemaan toisiamme.

Tosiasiasa joukossa oli viisi henkilöä, joiden tarrat olivat sellaisia kuvioita, ettei kenelläkään muulla ollut samanlaista otsassaan. Ei siis myöskään heillä viidellä ollut keskenään samanlaista kuvioita. Oma ajatukseni oli muodostaa heistä oma ryhmänsä, joten en nostanut kättäni ylös, vaikka muut niin jo olivat tehneet ja riepoteleet nämä "mustat lampaat" mielivaltaisesti vain johonkin näitä merkkejä etäisesti muistattavien merkkien joukkoon. Ihmettelin, että miten pelin pitäisi päättyä ja onneksi epäröin, koska pian joku hoksasi, ettei meidän tarvitse jakautua merkkien perusteella, vaan viittilöi kaikki osallistujat yhteen sumppuun. Hetkessä kaikki hymyilivät ja nostivat kätensä itsevarmasti ilmaan.

Tuntui typerältä, että vaistomaisesti alkoi jakaantua ryhmiin samanlaisten kuvioiden perusteella, piti luottaa muihin. Vaikka loppuratkaisu sitten tuntuikin ihan itsestäänselvyydeltä jälkikäteen, niin ei se sitä ollut. Mutta niin aivot toimivat, vaikka ohjeistuksena ei ollut jakautua pieniin ryhmiin. Ohjeena oli löytää oma ryhmänsä. Kuulimme ohjaajilta, että pelissä on ollut useita erilaisia loppuratkaisuja. Todennäköisesti halumme olla yksi ryhmä ja kaikki yhdessä perustui edelliseen yhteiseen mieltä järkyttäneeseen Albatrossi aktiviteettiin, joten tämän pelin toteutusajankohdalla on merkitystä – ajatellen ryhmän kehitysvaiheita, mutta myös edellisiä ohjelmanumeroita.

Sunnuntai 13.1.2019:

-Muuttoliike ja liikkumisvapaus aiheena tutuksi:

Simulaatio syrjivästä aamiaisesta. Simulaation tarkoituksena oli konkretisoida vaikeuksia,

joita maahanmuuttajat kohtaavat arjessaan kielimuurin, yhteiskunnan eroavaisuuksien ja rasistisen kohtelu vuoksi. Pääsimme yksitellen ruokasaliin kuvitellen, että saamme aamiaista. Ensimmäiseksi jokainen meistä sai omalla nimellä varustetut ”passit” kouraansa virkailijalta, joka puhui tuntematonta kieltä. Seuraavaksi oli

osattava lausua oma nimensä kirjain kirjaimelta oikein englanniksi vartijalle, joka osoittautui hyvin oikukkaaksi – joillekin. Henkilöt, jotka ulkonäkönsä perusteella arjessaan voisivat kohdata helpommin rasismia, pääsivät suoraan aamiaiselle, mutta muita osallistujista pompoteltiin paikasta toiseen vierasta kieltä käyttäen. Simulaatiossa oli esimerkiksi ”lääkäri” ja jonkinlainen toimisto, jossa käsiteltiin erilaisia hakemuksia ja etuuksia. Aina kun kuvitteli ymmärtäneensä mitä pitää tehdä, sen myös teki ja sen suoritettuaan saattoi saada ”passiinsa” uuden leiman. Osa eteni ja päästettiin helposti ja nopeasti aamiaissaliin ja siellä nämä onnelliset ruokailivat ja katselivat esteiden takaa muita edestakaisin poukkoilijoita.

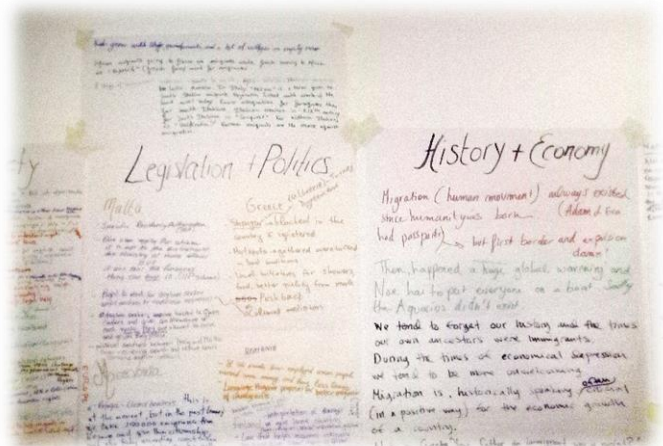
Minä olin yksi niistä, joka pääsi syömään yli tunnin kuluttua, kun simulaation viimein kerrottiin päättyneen. Pompin lääkäri pisteellä, vastasin kikatellen ja näsäviisaasti vartijan

esittämiin vihaisiin kysymyksiin. Päätin, että kun ei kerta tapahdu mitään, mikä edistäisi asemaani, niin heittäydyin itsekin mukaan, vaikka olin jossain vaiheessa myös hyvin turhautunut ja kirjoitin lapulle vaativani oikeutta päästä syömään. Kun vartija käski vaihtaa vaatteet päästäkseen ruokasaliin, niin olin jo lähdössä ja tottelemassa, kunnes päätinkin olla tottelematta. Jotkut toiset tottelivat ja pääsivät syömään. Minulta vartija kysyi, että olenko tyhmä, kun nauran ja en ymmärrä käskyjä. Ja vastasin vain olevani. Simulaatio oli hyvin ennalta arvaamaton ja opettavainen. Lopussa osa meistä jo hyökkäsi lääkäriä vastaan ja lähti kantamaan tätä ulos talosta, koska hänen käskytystään ei enää jaksettu totella. Aamiaiselle suoraan päässeet kertoivat sen olleen ahdistavaa, mutta kukaan heistä ei silti yrittänytkään auttaa poukkoilijoita, jotka näkivät koko ajan ruokaillessaan.

-Millaista on minun maassani:

"World cafe, eli maailman kahvila"- keskustelua pienryhmissä oman yhteiskunnan tilasta ja tavoista toimia. Kokosimme pienissä ryhmissä fläppitaulut eri teemoilla esimerkiksi historian, taloudellisen tilanteen, politiikan ja median vaikutuksista siihen kuinka kunkin kotimaassa suhtaudutaan maahanmuuttoon. Ajatus oli hyvä, mutta näiden läpikäyntiin ei oltu varattu aikaa. Jälkikäteen uskon tämän kuitenkin olleen tietoinen valinta, koska joidenkin kotimaissa tilanteet olivat tulehtuneita ja henkilökohtaiset kokemukset voimakkaita, joten oli ehkä "turvallisempaa" ilmapiiriin kannalta vain jättää laput seinille tutkailtaviksi.

-Opetus ryhmädynamiikasta ja yhteistyöstä:

"Maapeli" käytettävissä olevista voimavaroista ja eri yhteiskuntien välisestä yhteistyöstä. Pelissä oli kolme yhteiskuntaa, joista jokaiselle oli annettu eri määrä voimavaroja vuoden ajalle käytettäväksi, ja määrätty minkä verran voimavaroja kuluu, jos jokainen yhteiskunnan jäsen haluaa selviytyä hengissä. Jokaisella yhteiskunnalla oli myös mahdollisuus tuottaa uusia voimavaroja, kuten esimerkiksi vaatteita tai ruokaa, mutta näistä täytyi maksaa tietty määrä olemassa olevia voimavaroja. Voimavaroja kuvastettiin erivärisillä paperilapuilla ja teimme kiivaasti laskutoimituksia paperille, kunnes vuosi, eli esimerkiksi kymmenen minuuttia oli kulunut ja "luontoäiti" tuli noutamaan päätöksemme

siitä jääkö jokainen yhteiskuntamme jäsen henkiin, eli paljonko olemme valmiita maksamaan ja mitä haluamme tuottaa selviytyäksemme seuraavanakin vuonna hengissä. Pelissä oli myös mahdollisuus matkustaa vierailemaan toiseen yhteiskuntaan, kerätä tietoa sen voimavaroista ja toimia yhteistyössä.

Omasta mielestäni peli oli hyvin sekava, enkä osannut toimia oman ryhmäni kanssa laisinkaan. Istuin vain aloillani ja laskin paperilappuja käskystä. Tunsin oloni turhaksi ja ahdistuneeksi. Pelissä kunkin yhteiskunnan oli tarkoitus selviytyä yhteistyötä hyödyntäen hengissä mahdollisimman monta vuotta, mutta loppujen lopuksi huomasimme käyttäytyneemme itsekkäästi ja lopulta yhteiskunnat tuhoutuivat ja kuolivat yksi jäsen

kerrallaan, koska kukaan ei ollut halukas luopumaan omista voimavaroistaan

mutta auttaakseen.

-Kansainvälinen ilta:

Vietettiin rennosti aikaa yhdessä herkkuja syöden, jotka osallistujat olivat tuoneet kotimaistaan mukanaan koulutusviikolle lähtijäkirjeen kehottamana. Tutustuttiin paremmin toisiimme ja tanssittiin yhdessä keittiössä erilaisiin peruukkeihin ja asuihin pukeutuen.

Maanantai 14.1.2019:

-Kuinka selvitä konfliktitilanteista?

Työpaja ongelmatilanteiden ratkaisemisesta erilaisten esimerkkitapausten avulla.

Esimerkiksi ”kuinka toimia sukujuhlissa, joissa ruokapöydässä syntyy kiistelyä ja rasistisia puheita maahanmuutosta, kun nuoremman ja vanhemman sukupolven mielipiteet ja kokemukset kohtaavat”. Pienryhmissä kirjoitimme kukin lapulle oman ehdotuksemme ja lopulta kirjoitimme vielä yhteisen lapun keinoista, joilla selvittää tilanne. Ajan loputtua kävimme vielä ääneen kirjoittamamme yhteisen ratkaisun läpi muiden ryhmien kanssa.

-Ryhmänohjaajan OLE ja ÄLÄ OLE:

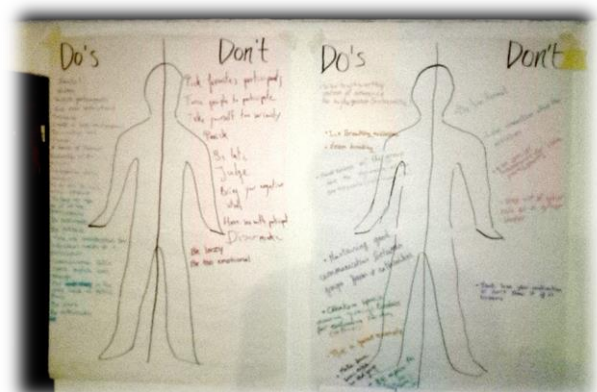
Teimme ryhmässä fläppitaulut

ajatuksestamme: mitkä ovat ryhmänohjaajalle kuuluvia ominaisuuksia ja mitkä eivät.

Lopuksi purimme ajatuksemme ääneen

yhteisesti muiden ryhmien kanssa ja kaikilla

näytti olevan hyvin saman kaltaisia ajatuksia.

-Vinkkejä ryhmänohjaajille:

Kolme 20 minuutin opetustuokiota non-stoppina ryhmänohjaajan tärkeistä taidoista.

- 1.) Ryhmän kehitysvaiheet – ryhmädynamiikan muodostuminen.
- 2.) Training in action – eli kuinka viedään opittu käytäntöön ja toteutetaan suunnitelmat.
- 3.) Ajatuksia tähän mennessä läpikäydyistä aktiviteeteista, niiden tarkoituksista ja hyödyistä, sekä mielekkyydestä.

Tiistai 15.1.2019:

-Omien ohjaustuokioiden suunnittelua ja toteutusta, eli opittu käytäntöön:

1.) Kenet valikoisit matkallesi mukaan? Joillekin tämä ohjelmanumero osoittautui hyvin vaikeaksi. Eteemme annettiin viidentoista henkilön lista, joista oli valikoitava viisi henkilöä, joiden kanssa tahtoisivat matkustaa ja viisi, joiden kanssa ei tahtoisivat matkustaa. Listalla oli esimerkiksi tatuoitu lesbo, eläinkuuseihin pukeutunut afrikkalainen, matkalaukkuja kantava romani, syömistä rakastava lihava kreikkalainen, National Geographicin toimittaja, valokuvia räpsivä kiinalainen, rastapäinen huonoa englantia puhuva ranskalainen, pieni poika ilman äitiä jne. Mielestäni pelin idea oli kiva, koska päässään alkoi rakentaa omia tarinoita. Mutta toisaalta oli epämukavaa tehdä valintoja, koska mietti koko ajan tekosyitä ja perusteluja sille, miksi ei ottaisi jotain näistä ihmisistä mukaansa.

Seuraava vaihe olikin mennä pienempiin ryhmiin ja tehdä ryhmän kanssa yhteinen lista. Toimimme oman ryhmän kanssa ”demokraattisesti” äänestäen henkilökohtaisten listojemme perusteella. Lopuksi piti vielä valikoida tekemältämme listalta yksi, joka olisi rikollinen. Valikoimme pienen pojan, jolla ei ollut äitiä. Ihan vain sillä perusteella, että hän on lapsi ja tekee ymmärtämättään jotain rikollista. Ryhmien listoja läpikäydessämme ohjaajat nostivat esiin yhden seikan – tällaista ei olisi saanut tehdä varmistamatta onko lista ok jokaiselle osallistujalle. Koska listalle oli valikoitu henkilöitä meidän ryhmämme joukosta, ikään kuin ”hyvänä vitsinä”. Kukaan ei loukkaantunut, mutta sekin olisi ollut mahdollista, koska ryhmässämme oli romaneja, afrikkalaistaustaisia naisia, lihava kreikkalainen ja huonoa englantia puhuva rastapä. Mielestäni hyvä huomautus tämän aktiviteetin suunnittelulle ryhmälle.

2.) Nooan arkki simulaatio. Jonka kukaan ei ymmärtänyt olevan Nooan arkki, vaikka se ilmeisesti alussa meille ääneen sanottiinkin. Meidän kerrottiin aluksi olevan viidakossa. Jokaisen piti esittää jotain eläintä ja äänellä. Nooa tuli valikoimaan parhaat yksilöt ja vei nämä ulkoa sisälle, jossa eläimiä käskytettiin esimerkiksi laskemaan riisinjyviä, pomppimaan yhdellä jalalla, tuijottamaan seiniä tms. Jostain syystä kaikilta oli mennyt ohi pointti Nooan arkista, koska ulkoa katsottuna sisällä tapahtuva käskytyks näytti ”kidutukselta”. Joten ulkona olevat päättivät tehdä vallankumouksen. He rynnivät väkisin sisälle ja repivät kaikki sisällä olevat mukaansa ulos. Esimerkiksi minut revittiin sisältä ulos tahtoani kysymättä ja pian huomasin itse toimivani samoin yhtään mitään ajattelematta. Simulaatio loppui nopeasti ja ihmettelimme tapahtunutta yhdessä. Taas hyvä tarkoitus, eli Nooan arkkiin sisälle pääseminen olikin omiin normeihimme nähden näyttänyt pahalta, koska arkissa käskettiin tehdä asioita ”järjestyksen säilymiseksi”.

Keskiviikko 16.1.2019:

-Omien ohjaustuokioiden suunnittelua ja toteutusta, eli opittu käytäntöön:

1.) Vihapuhennyttely. Luontoon oli tehty taidenäyttely. Aktiviteetin järjestäjänä toiminut ryhmä oli ripustanut polun varrelle puihin lappuja. Tehtävänä oli tutustua näihin lappuihin, joihin oli kirjoitettu internetistä otettuja lauseita. Esimerkiksi ”hänet pitäisi polttaa elävältä, koska hän on raiskaaja, kuten kaikki muutkin tummaihoiset”. Lauseen alla oli eri vaihtoehtoja, joista tuli valikoida ”mieleisensä” rastittamalla. Valikoiko lauseiden siis olevan esimerkiksi vihapuhetta, sananvapautta, rasismia vai ennakkoluuloja. Valinnat olivat vaikeita, mutta näyttelyyn valikoidut lauseet olivat ajatuksia herättäviä, samoin nämä rastitettavat vaihtoehdot, koska ne saattoivat olla muutakin kuin vihapuhetta eri näkökulmista ajateltuina. Näyttelyn päätteeksi otimme laput mukaan metsästä ja yritimme pienemmissä ryhmissä keskustella ja källistua yhteiseen valintaan, joka osoittautui haastavaksi, koska jokainen katsoi lauseita eri näkökulmista.

2.) ”Erilaiset tavat saavuttaa sama määränpää” simulaatio. Tämä aktiviteetti oli oman ryhmämme suunnittelema. Idea ei ollut valmis ja monia kohtia jäi hiomisen varaan.

Ajatuksena oli kuitenkin tuoda esille, että vaikka liikkumisvapaus on ihmisoikeus ja taattu useiden valtioiden perustuslaissa, niin se ei silti toteudu tasa-arvoisesti, vaan on olemassa elinolosuhteista ja yhteiskunnan tilasta riippuen erilaisia tapoja saavuttaa sama määränpää. Pakko sanoa, että idea oli huippu! Keksimme ryhmäni kanssa noin kolmekymmentä kuvitteellista tarinaa erilaisista henkilöistä ja loimme näistä tarinoista ”passit”. Mukana oli esimerkiksi pakolaisia, lomamatkalle lähteviä, työn tai rakkauden perässä muuttavia ja vaihto-opiskelijoita. Jotkut henkilöt olivat ikään kuin määrätty kulkemaan toistensa kanssa, koska loimme ystävyksiä, pariskuntia ja sukulaisuussuhteita.

Osa passeista oli ”virallisia” ja osa ”laittomia”, ja merkitsimme ne erilaisin kuvioin passien kanteen. Simulaatiossa henkilöille oli määrätty erilaisia voimavaroja: ruokaa, vaatteita ja terveyttä ja näiden loppuessa henkilöiden kerrottiin kuolevan.

Toimipisteinä oli lentokenttä, laitton meritie, vankila ja ”musta marketti”, josta pystyi ostamaan lisää ruokaa tai mitä ikinä sitten tarvitsikaan, jotta pääsisi passiin merkittyyn määränpäähänsä. Päämääräksi olimme päättäneet kaikille saman huoneen, vaikka passeissa oli eri tarinoita eri määränpäistä. Huoneessa odotti hedelmiä ja virvokkeita. Osa pääsi sinne helposti lentäen, osa joutui käyttämään laittomia reittejä. Huoneeseen pääsi sisä- ja ulkokautta. Jos vartija huomasi ihmisten toimivan laittomasti, heidät vietiin vankilaan. Lisäksi simulaatiossa oli ”elämä”, joka tarkasti passeja ja jakoi niissä ilmoitetut rahasummat. Rahaa (=paperilappuja) oli myös piilotettu ympäri taloa. Peliin olimme suunnitelleet kolme kierrosta, joista ensimmäinen oli, että jokainen saa sattumanvaraisesti passinsa ja tutustuu tarinaansa, sekä etsii mahdollisen matkakumppaninsa. Toisessa vaiheessa jaettiin rahat ja etsittiin oma kulkureitti määränpäähänsä. Kolmannessa vaiheessa osa pääsi nopeasti määränpäähän ja osa jäi yhä etsimään ratkaisua käyttämästään reitistä.

Oli mahtavaa huomata, että ihmiset uppoutuivat tarinoihinsa ja eläydyttävistä tarinoista saimmekin hyvää palautetta. Voimavarojen saaminen ja käyttö, sekä mahdollinen kuolema herättivät kuitenkin paljon kysymyksiä, eikä me ohjaajatkään oltu niitä suunniteltu loppuun asti. Mutta jos ideaa kehittelee se toimisi varmasti vielä paremmin. Ongelmamme oli se, että meillä oli liikaa ideoita, mikä toki oli myös ihan positiivista. Ajattelimme, että rahalla

voisi ostaa passin, jos joku esimerkiksi olisi varas ja varastaisi passeja. Puhuimme useista kierroksista ja suunnittelimme myös jalan kuljettavaa vuoristotietä, jossa liian vähäinen vaatetus olisi ongelmallista ja terveys joutuisi koetukselle. Elämän roolissa toimiminen näytti kuitenkin tarvitsevan useamman henkilön, koska hänen olisi pitänyt ehtiä kellottaa pelin etenemistä, jakaa voimavaroja, ja uuden kierroksen alettua rastittaa menetettyjä voimavaroja ihmisten passeista.

Kokemus simulaatiosta oli useimmille positiivinen ja innostava. Minä näyttelin lentokonetta ja lentokenttä virkailijaa, eli tarkastelin passeja ja kerroin joidenkin koneiden olevan myöhässä. Kolmannella kierroksella vein mielivaltaisesti valikoimani henkilöt määränpään nauttimaan virvokkeista ja jätin osan "lentokentälle" odottamaan omaa konetta.

-Arviointi iltapäivä:

Erilaisia pisteitä, joissa pääsimme arvioimaan kulunutta viikkoa itsenäisesti. Saimme esimerkiksi kirjoittaa kirjeet itsellemme omista onnistumisistamme, antaa palautetta ruoasta, perustella mikä oli viikon opettavaisin ja vähiten hyödyllinen aktiviteetti ja kirjoittaa kivoja juttuja toisillemme niihin muotokuviiin, jotka olimme piirtäneet ensimmäisenä päivänä toisistamme. Lopuksi kaikilla kiersi lankakerä ja saimme sanoa ääneen kiitokset muille, niin että jokaisella oli patkä narua kädessään ja se, joka halusi seuraavaksi puhua sai lankakerän käsiinsä.

-Juhlailallinen:

Viimeinen viikon muita aterioita juhlavampi ateria ja illanvietto yhdessä. Porukka esimerkiksi meikkasi toisiaan rooliasuihin sopivaksi ja lauloi karaokea.